

Kystvejleder- uddannelsen

2026-2027

VIKINGESKIBS
MUSEET

Formålet med kystvejlederuddannelsen

Vikingskibsmuseets kystvejlederuddannelse henvender sig til alle, der har lyst til at undervise og formidle om sejlads -og kystfriluftsliv på højskoler, efterskoler, museer, pædagogiske institutioner m.v.

Uddannelsen giver både formelle og reelle sejl -og formidlingskompetencer.

Efter endt uddannelsen har kursisten opnået:

- Færdigheds- og formidlings kompetence til sejlads med traditionelle brugsbåde i både råsejl og sprydstagsriggede fartøjer
- Praktisk duelighedsprøve
- Kendskab til at vedligeholde traditionelle brugsbåde, herunder foretage småreparationer
- Indsigt i maritim kulturhistorie med fokus på den klinkbyggede båd
- Konkrete friluftsfærdigheder
- Konkrete erfaringer med at have en gruppemed på tur
- Kendskab til vejr og vind
- Kompetence til at udføre friluftsliv- kultur- og naturformidling
- kompetence til at tage grupper med på længere ture og over flere dage under varierede vejrforhold
- Kendskab til adgangsregler, adgangsforhold og sporløs færdsel
- Kendskab til naturliv
- Førstehjælpskursus
- Brandkursus
- Kendskab til regelsæt for sejlads
- Erfaring med at udfærdige en sikkerhedsinstruks og efterleve den
- Formidlingserfaring – både interntog med eksterne grupper
- Praktisk erfaring i praktikforløb på Vikingskibsmuseet

Efter bestået uddannelse har kursisten opnået niveau som bådfører, instruktør og vejleder i sejlads- og kystfriluftsliv.

Hvis kursisten ønsker at blive vejleder med fartøjer på dimensionstal over 20¹, skal man være opmærksom på, at man skal have yachtskipper 3 eksamen². Yachtskipper 3 eksamen indgår ikke som en del af forløbet, men kan erhverves før eller efter forløbet.

Kursisten skal selv læse op til SRC-bevis (VHF-certifikat).

¹ Dimensionstal er bådens længde x bredde i meter.

² I stedet for yachtskipper af tredje grad kan kursisten tage erhvervsduelighedsbevis.

Uddannelsen opbygning

Uddannelsen består af fire kursusforløb, indeholdende moduler med et fokusområde. Imellem hvert kursus skal de studerende styrke egne færdigheder ved at tage på tur på egen hånd og desuden tilegne sig teori.

Ud over deltagelse på uddannelsesdagene skal der medregnes minimum syv dage til færdighedstræning på egen hånd, her er der mulighed for at benytte udvalgte både i Vikingskibsmuseets bådsamling. Desuden er der indlagt fem sammenhængende dage til praktik på Vikingskibsmuseet.

Kystvejlederuddannelsen			
Bådførerkursus 5 dage med grundlæggende sejlteknikker, rig-typer og praktisk duelighedsbevis	Instruktørkursus 3 moduler á 3-4 dage med fokus på friluftsliv, kulturformidling og sikkerhed	Den klinkbyggede åbne båd 3 dage med fokus på den klinkbyggede åbne både med afsæt i museets bådsamling.	Vejlederkursus 4 moduler á 3-5 dage giver en overbygning til instruktørkurset, med sejlads på egen færd og praktik på Vikingskibsmuseet
Modul 1 Praktisk duelighedsbevis	Modul 1 Førstehjælp, sikkerhed og instruktionsteknik	Modul 1 Tradition, håndværk og vedligehold	Modul 1 Søsikkerhed, teknik og vejledning
	Modul 2 Sikkerhed, redningsøvelser og friluftsliv		Modul 2 På egen færd
	Modul 3 Formidlingsteknik, praktik og eksamen		Modul 3 Praktik på vikingeskibsmuseet
			Modul 4 Eksamensweekend

Priser og datoer

Det er muligt at melde sig alle kurser på én gang, og deltage i et samlet uddannelsesforløb på ét år, eller at tilmelde sig hvert kursus individuelt efter behov, fordelt over tre år. Vær opmærksom på eventuelle adgangskrav på det enkelte kursus.

Bådførerkursus	Instruktørkursus	Den klinkede åbne båd	Vejlederkursus
6500,-	12.900,-	5900,-	14.600,-
Tilmeld nu	Tilmeld nu	Tilmeld nu	Tilmeld nu
Varighed: 5 dage	Varighed: 10 dage	Varighed: 3 dage	Varighed: 15 dage
16 pladser	16 pladser	16 pladser	16 pladser
Modul 1: 13.-17. maj 2026 (5 dage)	Modul 1: 18.-21. juni 2026 (4 dage)	Modul 1: 19.-21. marts 2027 (3 dage)	Modul 1: 22.-25. april 2027 (4 dage)
	Modul 2: 21.-23. august 2026 (3 dage)	Kan tages uden krav om øvrige kurser	Modul 2: 15.-17. maj 2027 (3 dage)
	Modul 3: 18.-20. september 2026 (3 dage)		Modul 3: Individuelt (5 dage)
	Mulighed for betaling i 2 rater*		Modul 4: 25.-27. juni 2027 (3 dage)
			Mulighed for betaling i 2 rater*

Kystvejlederuddannelsen

(Helt uddannelsesforløb)

39.100,-

[Tilmeld nu](#)

Varighed: 33 dage

16 deltagere

Inkl. alle ovenstående kurser
(Se datoer under kurset)

Maj 2026 - Juni 2027

Mulighed for betaling
i 2 rater*

*På kurserne Instruktørkursus, Vejlederkursus samt ved køb af hele uddannelsesforløbet, er det muligt at opdele betalingen i to rater. Hvis dette ønskes, bedes du kontakte vores kursus ansvarlige Jakob Haahr på mail jha@vikingeskibsmuseet.dk.

Der findes desuden en række forskellige støttemuligheder, hvis du er ansat i staten eller kommunen.

[Statens kompetencemidler](#)

[Kommunernes kompetencemidler](#)

Der er endvidere mange kommuner, der giver tilskud til fritidsledere.

VIKINGESKIBS
MUSEET

Vigtige informationer

Mødested

Alle kurser foregår primært på Vikingeskibsmuseet i Roskilde, Vinderboder 12, 4000 Roskilde.

Instruktørkurset foregår på en anden destination, som fastlægges inden kursus opstart.

Da friluftslivet og kystkulturen er et vigtigt omdrejningspunkt for kurserne, vil der på kurserne være både sejlads og overnatning ude i telt.

Optagelse og adgangskrav

Alle over 18 år kan søge ind på uddannelsen. Vi stiller ikke specifikke uddannelseskrav ligesom det heller ikke er et krav, at du har meget sejladderfaring. Det er en fordel hvis du har erfaringer med friluftsliv, foreningsliv eller pædagogisk arbejde, men ikke et krav. Du kan f.eks. være spejderleder, idrætsinstruktør, lærer, pædagog, naturvejleder eller lignende.

På uddannelsen laver vi mad i fællesskab, formidler for hinanden og reflekterer og diskuterer oplevelser og læring. Uddannelsesdagene er lange og vi forventer, at du deltager og engagerer dig i dette læringsmiljø og fællesskab.

Hvis du i forvejen har meget bådførererfaring eller instruktør erfaring, er det muligt at hoppe direkte ind på instruktør- eller vejledermodulet. Men vi anbefaler alligevel at man tager bådførerkurset inden, da der altid er meget læring ved at tage dette modul.

Der er i alt 16 pladser på uddannelsen, og der optages efter først til mølle-princip.

Bådførerkursus

Varighed

Kurset varer 5 dage og der er tale om hel dags undervisning

Mødedatoer

Der er obligatorisk undervisning følgende datoer:
13.-17. maj 2026

Adgangskrav

Ingen, dog min. 15 år.

Prøveform

Praktisk duelighedsprøve til søs med besætning.
Ekstern censor

Færdighedsniveau

I stand til at føre en båd

Indhold

På kurset arbejdes der frem mod bådførerprøven. Der gives en grundlæggende oplæring i brug af mindre traditionsbåde med sprydsejl. Vi fokuserer på sejlads, navigation samt sikkerhed på kysten.

Kursisten får desuden erfaring med sejlads og navigation i traditionelle småbåde i beskyttet farvand. Kurset afsluttes med en den praktiske duelighedsprøve, der vurderes af en censor.

Bådføreraspiranten skal planlægge og gennemføre en praktisk sejlads.

Bådførerkursus - fortsat

Ved bestået kursus har bådføreren

- Kendskab til grundlæggende sejlteknikker
- Praktisk duelighedsprøve
- Kendskab til forskellige rig-typer
- Fartøjskendskab
- Kendskab til et fritidsfartøjers maskineri

Bådføreren kan videre

- Planlægge og gennemføre en sikker sejlads i beskyttet farvand
- Forestå og videreformidle en sikkerhedsinstruks
- Føre en båd og har dermed ansvar for sejladsen
- Agere inden for skibshierarkiet
- Vurdere vejr- og vindforhold i forhold til sejlads
- Benytte grundlæggende sejladsterminologi
- Oprigge, sætte, bjærge og rebe sejl
- Sejladsvendinger (stagvending og kovending) og terminologi i tilknytning hertil
- Trimme fartøjet – herunder arbejde med vægt og vægtforskydning, flytte mast og ændre sejlføring
- Trække en båd på land
- Sejle frem til en pæl
- Foretage en mand over bord manøvre
- Gå ind og ud af havn
- Fortøje en båd under forskellige forhold
- Ankre en båd
- Ligge for svaj

Den praktiske prøve omfatter

- 1) Fartøjskendskab
- 2) Styring og manøvrering af et mindre fartøj
- 3) Fritidsfartøjers maskineri

Den praktiske del af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere begynder med tilrigning af fartøjet, hvorefter det pågældende fartøjs plads forlades.

Prøven afholdes til søs og afsluttes igen på fartøjets plads. Nødvendig besætning for at sejle båden må være om bord, men prøveaflæggeren er fører af fartøjet under prøven.

Bådførerkursus - fortsat

Ad 1) Fartøjskendskab

Inden fartøjet forlader sin plads, skal prøveaflæggeren vise et sådant kendskab til fartøjets konstruktion og udrustning, at vedkommende kan forestå klargøring til sejlads.

Prøveaflæggeren skal herunder sikre sig:

- at fartøjet er gjort søklart,
- at sikkerhedsudrustningen er på plads og i orden,
- at sejl og/eller motor er klar til brug,
- at alle ombordværende har den fornødne personlige sikkerhedsudrustning og er vidende om anvendelsen af denne og, at besætningsmedlemmerne er klar over deres rolle under sejladsen.

Prøveaflæggeren skal have kendskab til almindelig anvendelse af knob og stik. Dette demonstreres ved, at fortøjninger, fald, skøder mv. behandles korrekt i alle forekommende situationer. Prøveaflæggeren skal derudover kunne redegøre for sikkerhedsudrustningens brug.

Bådførerkursus - fortsat

Ad 2) Styling og manøvrering af et mindre fartøj

Prøveaflæggeren skal kunne:

- afgå fra og anløbe kaj eller bro med pæle,
- styre efter kompas og fjerntliggende punkter,
- styre efter mærker over ét,
- tage højde for strøm og vinds påvirkning af sejladsen,
- foretage en mand-over-bord manøvre.

Prøveaflæggeren skal kunne redegøre for, hvorledes en bevidstløs person kan bjærges ombord i det til prøven anvendte fartøj med anvendelse af den aktuelle besætning minus en person.

Prøveaflæggeren skal endvidere demonstrere kendskab til:

- sætning, bjærgning og rebning af sejl,
- trimning af sejl under såvel rumskøds- som bidevindsejladts,
- stagvending og bomning.

Prøveaflæggeren skal kende til almindelige maritime udtryk som styrbord, bagbord, agter, luv, læ etc. og kunne redegøre for:

- hvorledes en slæbetrosse til / fra andet skib kan fastgøres om bord i eget fartøj,
- hvorledes anker og drivanker anvendes,
- fartøjets begrænsninger i dårligt vejr,
- hvorledes personers placering om bord er af betydning for sikker sejlads, specielt i dårligt vejr,
- betydningen af at være opmærksom på forskellige farer for sejladsen, f.eks. bundgarn, drivgarn, drivtømmer, forholdsregler i forbindelse med optrækkende byger,
- vejrudsigtsens indhold på prøvetidspunktet for det farvandsområde prøven afholdes i.

Bådførerkursus - fortsat

Ad 3) Fritidsfartøjers maskineri

Prøveaflæggeren skal demonstrere kendskab til:

- måling af brændstofbeholdningen om bord og beregning af fartøjets rækkevidde under forskellige omstændigheder.
- motorens brændstoftilførsel og evt. tændingssystem. Ved dieselmotor skal der kunne redegøres for udluftning af brændstof-systemet, motorens smøreoliebeholdning og supplering heraf, kontrol af motorens kølesystem.

Prøveaflæggeren skal kunne:

- starte og stoppe motoren
- omskifte mellem frem og bak samt fritstille skruen
- regulere skruens effekt (omdrejninger / stigning)
- nødstoppe motoren.

Efter kurset

Færdighedstræning på egen hånd og erhverve sig erfaring som gast.

Øvrigt

Teori til duelighedsprøve eller yachtskippereksamen læses på egen hånd.

Instruktørkursus

Varighed

Kurset varer sammenlagt 10 dage, fordelt på tre moduler af hhv. 3 og 4 dages varighed

Mødedatoer

Der er obligatorisk undervisning følgende datoer:
18.-21. jun + 21.-23. aug + 18.-20. sep 2026

Adgangskrav

Bådførerkursus og erfaring som bådfører

Prøveform

Intern prøve. Teori skal læses på egen hånd

Færdighedsniveau

Habil sejler, der har udvidet færdigheds og erfaringsniveau. Kan arbejde med oplæring til sejlads og kystfriluftsliv på grundlæggende niveau.

Indhold

Instruktørkurset giver dig kompetencer til at formidle kystkultur, natur og sikkerhed gennem praktiske aktiviteter som roning, sejlads, fiskeri og madlavning.

Du lærer at undervise i traditionsbåde med sprydsejl og får viden om pædagogik, sikkerhedshåndtering og formidling. Kurset afsluttes med en praktisk instruktøreksamen, hvor du demonstrerer dine færdigheder i både teori og praksis.

Modul 1: Førstehjælp, sikkerhed og instruktionsteknik

På det første modul arbejder vi med grundlæggende sikkerhed og førstehjælp, som er fundamentet for al aktivitet på vandet. Du lærer at håndtere nødsituationer, herunder mand-over-bord og kæntring, og får indblik i sikkerhedsinstrukser. Derudover introduceres du til instruktionsteknikker, der gør dig i stand til at undervise andre i friluftsliv og kystaktiviteter.

Undervisningen foregår både på Vikingskibsmuseet og i Roskilde Fjord, hvor teori og praksis kombineres.

Modul 2: Sikkerhed, redningsøvelser og friluftsliv

Dette modul har fokus på avancerede redningsteknikker og praktiske øvelser i Lillebælt. Du lærer at udføre redningsaktioner under realistiske forhold og får erfaring med samarbejde og kommunikation i pressede situationer.

Der arbejdes med sikkerhedscases, hvor du træner problemløsning og beslutningstagning. Samtidig styrkes dine færdigheder i friluftsliv, så du kan skabe trygge og lærerige oplevelser for kursister.

Modul 3: Formidlingsteknik, praktik og eksamen

Det afsluttende modul handler om formidling og pædagogik. Du lærer at planlægge og gennemføre et formidlingsforløb for en ekstern gruppe, hvor du integrerer kystkultur, natur og praktiske aktiviteter som roning og fiskeri.

Efter forløbet modtager du feedback, der styrker din udvikling som instruktør. Kurset afsluttes med en intern instruktørexamen, hvor du demonstrerer dine kompetencer i både teori og praksis.

Instruktørkursus - fortsat

Efter et bestået kursusforløb kan instruktøren:

- Undervise på samrådets roerniveau.
- Arbejde med sejladsoplæring for bådføreraspiranter fra ét fartøj.
- fungere som bådfører og hjælpeinstruktør til vejlederen på ture af flere dages varighed langs kysten
- udarbejde og håndtere en sikkerhedsinstruks
- udføre basal førstehjælp
- instruere flere små fartøjer i et meget beskyttet område
- planlægge en sejlads og agere turleder
- aflæse kort og navigere.

Instruktøren kan endvidere håndtere:

- en mand-over-bord situation,
- basale redningsteknikker,
- fartøjet og dets udrustning,
- personligt og fælles sikkerhedsudstyr,
- basalt reparationsudstyr,
- udøve kulturformidling og naturformidling på et grundlæggende niveau,
- nedkølingssituationer,
- ansvar og forsikringsforhold.

Instruktøren har desuden kendskab til og erfaring med:

- bølger og strøm
- vejr og vind
- bugsering

Øvrigt

I perioderne mellem modulerne, forventes det at kursisten fortsætter læringen på egen hånd ved:

- Egen træning
- Turerfaring
- -SRC- kursus (VHF-kursus) på egen hånd

Den klinkbyggede åbne båd

Varighed

Kurset varer 3 dage og består af et enkelt modul med heldags undervisning

Mødedatoer

Der er obligatorisk undervisning følgende datoer:
19.-21. marts 2027

Adgangskrav

Ingen

Prøveform

Der aflægges ikke prøve

Færdighedsniveau

I stand til reparation og vedligehold af både, samt formidling af kulturhistorie mv.

Indhold

På kurset arbejdes der med vedligehold, småreparationer og materiale forståelse med afsæt i museets bådsamling, som giver en basal indsigt i den klinkbyggede båd og dens kulturhistorie. Der er desuden fokus på adgangsforhold, friluftsliv og grundlæggende kystformidling.

På kurset sejler vi i råsejlsbåde. Desuden vil vi beskæftige os med fiskeri og tilberedning af mad knyttet til kysten.

Den klinkbyggede åbne båd - fortsat

Efter kurset har kursisten opnået

- basal viden om knop, knuder og taklinger og kompetence til at splejse på et grundlæggende niveau
- kendskab til rebslagning og kursisten har været med til at slå tov
- basal indsigt småreparationer og vedligehold af den klinkbyggede båd, herunder basal materiale- og håndværksforståelse,
- Kendskab til og basal erfaring med at sejle i fartøjer med råsejl.
- kendskab til traditionelle bådtyper fra oldtiden og frem til i dag, herunder form, konstruktion, navn, benævnelser og brug på den klinkbyggede båd
- viden om adgangsforhold til landskabet og grundlæggende indføring i sikkerhed på vandet

Vejlederkursus

Varighed

Kurset varer i alt 15 dage, fordelt på 4 moduler af hhv. 3-5 dages varighed

Mødedatoer

Der er obligatorisk undervisning følgende datoer:
22.-25. apr + 15.-17. maj + 25.-27. jun 2027 + 5
individuelle praktikdage

Adgangskrav

20 timers instruktør eller vejlederassistent
erfaring. Duelighedsbevis og erfaring på
bådeførerniveau med varierende vejrforhold.

Prøveform

Praktisk, pædagogisk og teoretisk

Færdighedsniveau

Kompetence til at oplære andre i sejlads op til
instruktørniveau, og tage grupper i flere både på
længere ture og over flere dage under varierede
vejrforhold.

Indhold

Kurset er overbygning til instruktørniveauet, hvor der ydes kvalificeret vejledning - evt. med flere både.

Der arbejdes frem mod at blive vejleder i sejlads og kystfriluftsliv med
sprydsejlsriggede og råsejlsriggede både. Aspiranten skal under vejledning
planlægge et formidlingsforløb med ekstern gruppe.

Kurset har også fokus på navigation, søkort og søvejsregler. Der bliver desuden
trænet i at organisere og kommunikere mellem flere både på vandet, og der arbejdes
bl.a. med flotillesejlads. Der er fokus på formidlingsteknikker i forbindelse med
sejlads-, friluftsliv-, kultur- og naturvejledning.

Vejlederkursus - fortsat

Modul 1: Søsikkerhed, teknik og vejledning

Modulet fokuserer på sikkerhed til søs og kursisten får STCW- kurset (Søsikkerhedskursus). Der er fokus på redningsvestens brug og vedligehold, mand-over-bord øvelser i praksis, vi kæntrer joller med opdrift, stifter bekendtskab med SejlSikkert appen. Vi arbejder desuden med redningsflåde og redning af bevidstløs.

Vi tager på ekskursion til Kystliv Holbæk, og fordyber os i trim og sejlteknikker ligesom vi arbejder med vejledning som metode. Desuden opererer vi med cases.

Modul 2: På egen færd

På modul 2 tager de studerende ud på egen færd. Her fordyber de sig i sejlads og kystfriluftsliv og tilegner sig flere praktiske, teoretiske og pædagogiske færdigheder.

Modul 3: Praktik på Vikingeskibsmuseet eller anden godkendt institution

Modul 3 er er fem dages sammenhængende praktik. Studenterne fungerer som gaster på både, der sejler med turister eller skoleelever, eller de fungerer som bådfører i forbindelse med en friluftslivstur for en ekstern gruppe.

De studerende får i løbet af ugen gast erfaring, rorgængererfaring, sejlads erfaring og pædagogisk erfaring. Der gives tilbagemelding til de studerende på deres færdigheder og formidling undervejs.

Datoer findes i samarbejde mellem den aktuelle institution og den studerende.

Modul 4: Eksamensweekend

Det sidste modul udgør en eksamensweekend, hvor man går til teoretiske og praktiske prøver. Man skal bl.a. igennem et pædagogisk forløb, der foregår ved at man skal have en gruppe med på tur.

Der afsluttes med en praktisk-pædagogisk eksamen.

Vejlederkursus - fortsat

Til den praktiske eksamen skal aspiranten vise, at han eller hun er i stand til at:

- Planlægge en sejlads A-B
- Udarbejde og håndtere en sikkerhedsinstruks
- Efterse og vedligeholde sikkerhedsudstyr
- Organisere flere joller på vandet
- Håndtere en eller flere sikkerheds cases
- Fungere som skipper på et fartøj
- Håndtere en mand over bord øvelse
- Håndtere en kæntring

Efter bestået kursusforløb har vejlederen følgende kompetencer

Færdigheds kompetence

- Vejlederen har erfaring med at sejle og navigere i hårdt vejr og kan forudse og vurdere kritiske situationer på havet.
- Han eller hun kan ligeledes håndtere de problemer og redningssituationer, der måtte opstå.

Formidlings kompetence

- Vejlederen har opnået erfaringsniveau til at tage flere både med på vandet (op til 12 personer).
- Vejlederen har mulighed for at blive godkendt som censor på duelighedsprøver eller speedbådsprøver og kan undervise og oplære bådfører- og instruktøraspiranter til sejladsformidling.
- Vejlederen fungerer som turlleder og underviser på ture i krævende og åbent vand under hensyntagen til natur, miljø og regler for færdsel.
- Vejlederen kan udøve natur- og kulturformidling, samt formidle den nære historie omkring båd og kystliv og kan tage grupper med på længere ture og over flere dage under varierede vejrforhold.

Øvrigt

For at kunne gå til den praktiske og teoretisk prøve skal den studerende via logbog vise:

- Pædagogisk praksis = Formidlingskompetence
- Sejladserfaring
- Turerfaring

Hvis kursisten ønsker at være skipper på både med dimensionstal over 20, skal der desuden forevises:

- VHF - certifikat
- Yacht skipper 3 eksamen eller erhvervsduelighedsbevis
- Gyldigt sundhedsbevis for søfarende